

Ankeutta edessä

**Suomen investoimattomuus heijastuu
karulla tavalla tulevaisuuteen**

Petri Rouvinen

Tutkimusneuvonantaja, Etla

petri.rouvinen@etla.fi
[@Petri_Rouvinen](https://twitter.com/Petri_Rouvinen)
www.etla.fi

Mika Pajarinen

Tutkija, Etla

mika.pajarinen@etla.fi
www.etla.fi

- Suomi on koko 2000-luvun ajan jäänyt Ruotsia jälkeen aineellisissa tuotannollisissa investoinneissa ja siten myös pääomakannassa. Ero Saksaan on niin ikään huomattava.
- 2010-luvulla markkinatalouden aineellisten investointien taso oli Ruotsissa peräti 67 prosenttia ja Saksassa 14 prosenttia Suomea korkeampi.
- Työn tuottavuuden kasvu on Ruotsissa kolminkertainen ja Saksassa kaksinkertainen Suomeen verrattuna. Suomen tapauksessa kokonaistuottavuuden vaikutus työn tuottavuuteen painui vuosina 2011–2020 negatiiviseksi.
- Investoimattomuus Suomeen näkyy pääomakannan heikkoutena, jolla on vaikutuksia kauas tulevaisuuteen.

Aineelliset tuotannolliset investoinnit Suomeen ovat olleet kroonisesti järkyttävän heikolla tasolla verrattuna Ruotsiin koko 2000-luvun ajan. Myös ero Saksaan on huomattavan suuri. Yritysten investointihalukkuutta kartoittavat kyselyt viittaavat siihen, ettei Suomen suhteellinen asema ole muuttumassa ainakaan lähitulevaisuudessa.

Tässä analyysissä verrataan Suomeen 2000-luvulla tehtyjä investointeja vastaviin Saksaan ja Ruotsiin tehtyihin investointeihin palastelemalla käytössä oleva data ensin markkinatalousinvestointeihin ja muihin investointeihin ja lopulta aineellisiin ja aineettomiin investointeihin. Analyysin kannalta keskeisessä asemassa ovat tuotannolliset aineelliset investoinnit.

Investointien tarkastelu on tärkeää, koska investointihaluttomuus Suomeen näkyy lopulta elintason ja hyvinvoinnin kannalta ratkaisevassa seikassa eli siinä, paljonko työntekijä pystyy synnyttämään lisäarvoa työtun-

”

nissa. Tätä kutsutaan työn tuottavuudeksi.

Investoijan motivaatio on positiivinen ahneus. Investointi on uhraus. Sama raha ja vaiva olisi voitu säästää myöhempää

käyttöä varten tai käyttää välittömän hyvinvoinnin lisäämiseen eli kulutukseen. Investoinnilla tavoitellaan myöhempiä tuottoja, joita odotetaan syntyvän myös yli 12 kuukauden päästä investointihetkestä.

Tulevaisuus on aina tuntematon. Siksi investointi on riski. Investoinnin tulevat tuotot riippuvat sadoista toisiinsa liittyvistä tekijöistä. Tarjosipa tulevaisuus taivasta tai helvettiä, investoijan yksityinen motivaatio on selvä: se on positiivinen ahneus ryydittynä annoksella sankarillista rohkeutta. Investoija ajattelee pääasiassa itselleen tulevia tuottoja. Yhteiskunnallisesti myös muille kuin investoijalle tulevat tuotot ovat yhtä lailla tärkeitä.

Pidemmällä aikavälillä kansalaisten materiaalsen hyvinvoinnin lisääntyminen kumpuaa lähes yksinomaan työn tuottavuuden noususta. Tuottavuudessa kyse on siitä, että teemme oikeita asioita oikeilla välineillä. Investoinnit liittyvät sekä oikeisiin asioihin että oikeisiin välineisiin.

Oikeat asiat ovat niitä työtehtäviä, joissa kukin työntekijä pystyy synnyttämään eniten lisäarvoa työtuntia kohden. Investoinnit mahdollistavat yritysten ja niissä työskentelevien työntekijöiden suuntautumisen uusiin ja enemmän lisäarvoa tuottaviin toimintoihin.

Oikeat välineet ovat muun muassa tarkoituksenmukaisia kauppakiinteistöjä, tehtaita ja toimistoja sopivilla paikoilla hyvien liikenneyhteyksien varrella sekä tietokoneita ja -verkkoja fiksuilla ohjelmistoilla höystettynä.

Oikeat välineet ovat myös pehmeämpiä asioita. Kaikki meidän firmassamme tietävät, että Jaanalta kannattaa kysyä yhtä ja Jaskalta toista. Samojen asiakkaiden kanssa on oltu tekemisessä vuosia – aluksi niiden kanssa takkusi, mutta nyt ne tuntuvat jo vähän kaverilta. Tämä kaikki on organisaatiopääomaa, jonka syntyminen edellyttää aineettomia investointeja.¹

Olipa investointi mitä tyyppiä tahansa, sen arvo määrittyy investoinnin tulevaisuuden tuottopotentiaalin kautta.

Tuottopotentiaali määrittyy neljästä yksinkertaisesta tekijästä: Kuinka paljon (1) rahaa tulee (tuotot) ja (2) menee (kulut) kunakin ajankohtana. Miten (3) kunkin ajankohdan rahavirtoja arvotetaan (diskonttokorko), ja mikä on käytön loppuessa investoinnista jäljelle jääneen osan (4) jäännösarvo.

Siltä osin, kun investoinnissa – tai pikemminkin investointien sarjassa – on jäljellä tulevaisuuden tuottopotentiaalia, se on käsitteellisesti pääomaa. Investoinnin välttämätön edellytys on, että siihen on käytetty omaa tai muiden rahaa (ja toki myös joko yrittäjänä tai

palkattuna työntekijänä nähtyä vaivaa – ”hiki-pääomaa”).

Luupin alle yksityiset investoinnit

Keskitymme tässä kirjoituksessa yksityisen sektorin tuotannollisiin aineellisiin investointeihin Suomessa. Otamme vertailukohdiksi sekä viennin että tuonnin osalta Suomen kaksi tärkeintä kauppakumppania, Ruotsin ja Saksan, jotka lisäksi ovat tuotannollisilta rakenteiltaan lähinnä Suomen kaltaisia.

Pääosin emme ota vertailuun mukaan alkutuotantoa ja kiinteistöalaa, koska nämä ovat maittain hyvin erilaisia ja vaikeuttavat maiden välistä vertailua.

Investointien määrä vaihtelee voimakkaasti talouden suhdanteiden mukaan. Koska tarkoituksemme on antaa yleiskuva suomalaisista tuotannollisista investoinneista, käytämme osassa analyysiamme pidemmän aikavälin keskiarvoja.

Tarkastelemme myös pääomakantaa, jonka koon ja laadun kehitys määrittävät tulevaa tuottopotentialia. Pääomakanta ja inves-

Analyysissä käytetyt tietolähteet

Hyödynnämme tässä analyysissä Euroopan komission tukemaa ja roomalaisen LUISS-yliopiston johdolla koottua ”EU KLEMS & INTANProd” –tietokantaa^{a,b}, jonka tarkoituksena on tarjota tutkimus- ja muuhun yhteiskunnalliseen käyttöön tietoja aineellisten ja aineettomien investointien eristä mahdollisimman luotettavassa ja kansainvälisesti vertailukelpoisessa muodossa. Erityisesti jälkimmäisestä tavoitteesta seuraa se, että joissain tapauksissa luvut poikkeavat kansallisten tilastokeskusten tuottamista luvuista.

Kyseinen tietokanta kattaa EU27-maat, Ison-Britannian, Japanin ja Yhdysvallat parhaimmillaan 42 toimialan tarkkuudella vuosilta 1995–2020 (syksyn 2023 päivitysversiona). Tietokannan tilastollinen moduuli toistaa kansalliset tilastoluvut, ja analyttinen moduuli sisältää muun muassa vertailukelpoisuuden nimissä korjatut luvut. Kaikki tässä käytettävät tiedot perustuvat analyttiseen moduuliin.

Pieneltä osin hyödynnämme tässä yhteydessä yksinkertaista monimuuttujamenetelmää – tavanomaiseen regressioon perustuvaa kasvulaskentaa –, jossa työn tuottavuuden muutos ”hajotetaan” osatekijöihinsä (numerotiedot siten, kun ne ovat laskettuna ao. tietokannassa).

Emme tässä yhteydessä käy läpi kasvulaskennan heikkouksia, vahvuuksia tai yksityiskohtia, mutta tulosten tulkinta on sinänsä yksinkertaista. Ne kertovat työvoiman laadun sekä pääomaerien määrän ja laadun muutosten vaikutukset tai ”kontribuutiot” työn tuottavuuteen. Näiden tekijöiden jälkeen huomiotta jäävät muut tekijät muodostavat kokonaisuuden, jota tämän tutkimusperinteen mukaisesti kutsumme ”kokonaistuottavuudeksi”. Sitä on osuvasti on kutsuttu ”ekonomistien arroganssin mittariksi”, sillä kyseessä on laskennan peruskehikossa mallintamatta ja selittämättä jäävä osa. Kokonaistuottavuuden voi myös ajatella mittariksi sille, kuinka fiksusti tuotannollinen toiminta on kaiken kaikkiaan organisoitunut.

^a LUISS (2023).

^b Bontadini ym. (2023).

toinnit kulkevat käsi kädessä. Pääomakanta kasvaa vain, jos investointeja tehdään enemmän kuin pääoma kuluu.

Investoinnit eivät ole sisaruksia keskenään. Niinpä tarkastelemme investointeja jonkin verran alatyypeittäin ja toimialoittain.

Olemme tarkkoja siitä, mihin investointirahoja suhteutetaan ja miten hintojen nousun vaikutus on huomioitu. Monesti investointi-intensiteetillä tarkoitetaan investointien ja myynnin tai arvonlisäyksen suhdetta (koko kansantalouden arvonlisäyksen summa on bruttokansantuote). Hyvästä syystä me poikkeamme tästä käytännöstä.

Suomi, Ruotsi ja Saksa vertailussa

Keskitymme analyysissä niin sanottuihin markkinatalousinvestointeihin, joista on puhdistettu pois investoinnit asuntoihin ja julkiset investoinnit (ks. *Analyysissä käytetyt tiedot*, s. 4). Jätämme markkinatalousinvestoinneista pois myös maa-, metsä- ja kalataloutta koskevat investoinnit niiden huonon vertailukelpoisuuden takia.²

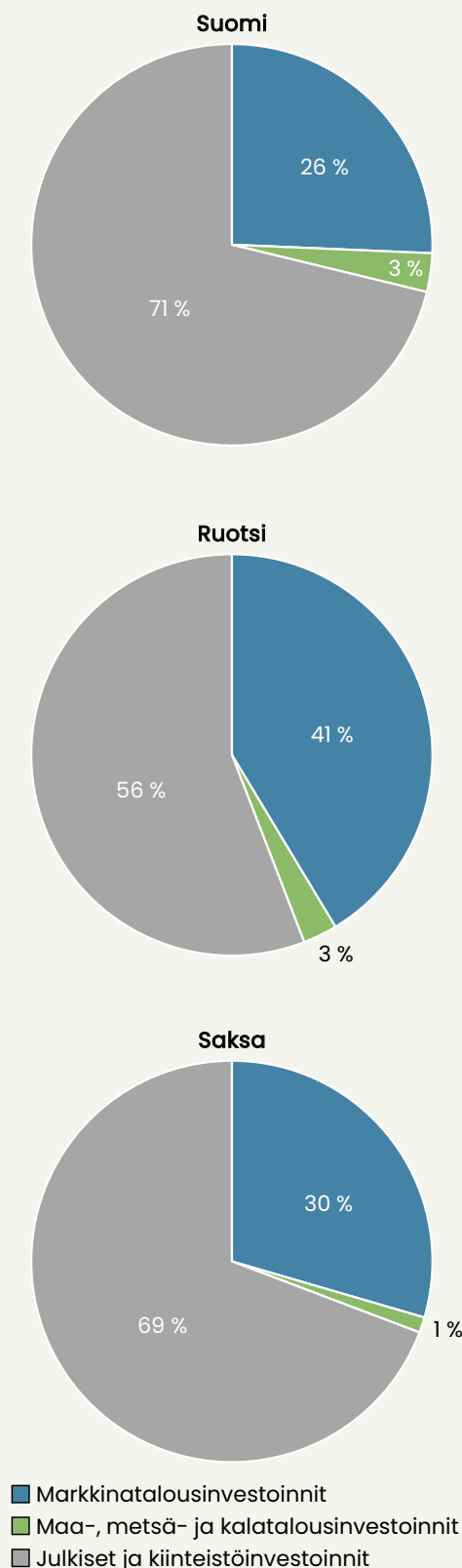
Näin määritellyt markkinatalousinvestoinnit käsittävät neljäsosan (26 %) Suomen aineellisesta ja aineettomasta pääomakannasta (Kuvio 1). Kolme prosenttia pääomakannasta on maa-, metsä- ja kalataloudessa ja loppu 71 prosenttia on julkista sektoria, kotitalouksia, kansainvälisiä organisaatioita ja kiinteistöalaa, erityisesti asuntoja.

Verrattuna kilpailijamaihin, Ruotsiin ja Saksaan, markkinatalousinvestointien osuus kaikista investoinneista on Suomessa pienempi.

Kuviossa 2 on Suomen, Ruotsin ja Saksan aineellisten ja aineettomien markkinatalousinvestointien osuudet kaikista investoinneista 2000-luvulla (keskimääräiset osuudet vuosina 2001–2020).

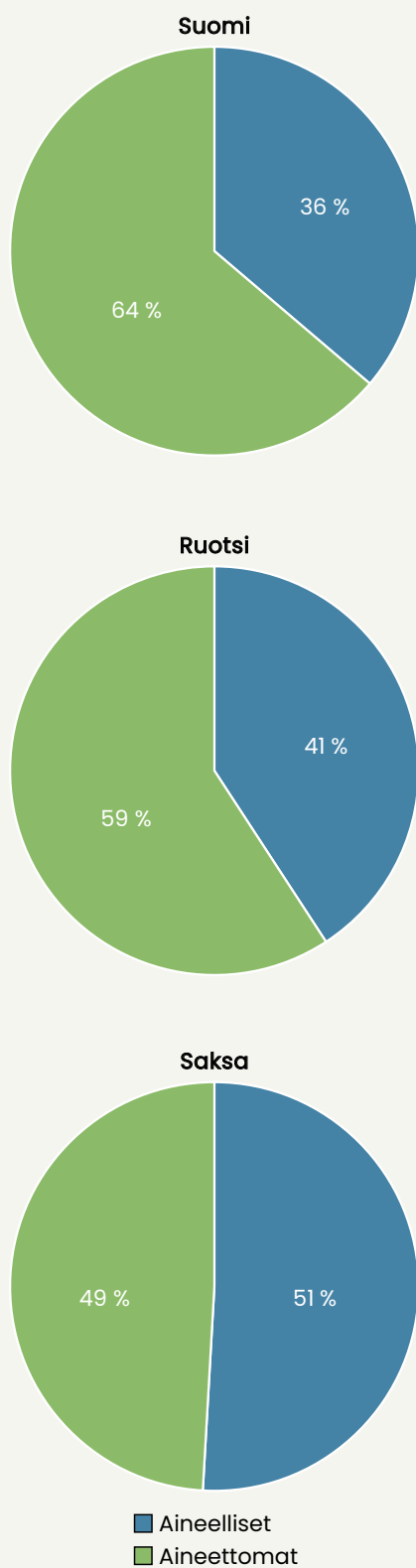
Näistä maista juuri Suomen markkinatalousinvestoinnit ovat painottuneet eniten

Kuvio 1. Pääomakannat sektoreittain vuonna 2020 (%)

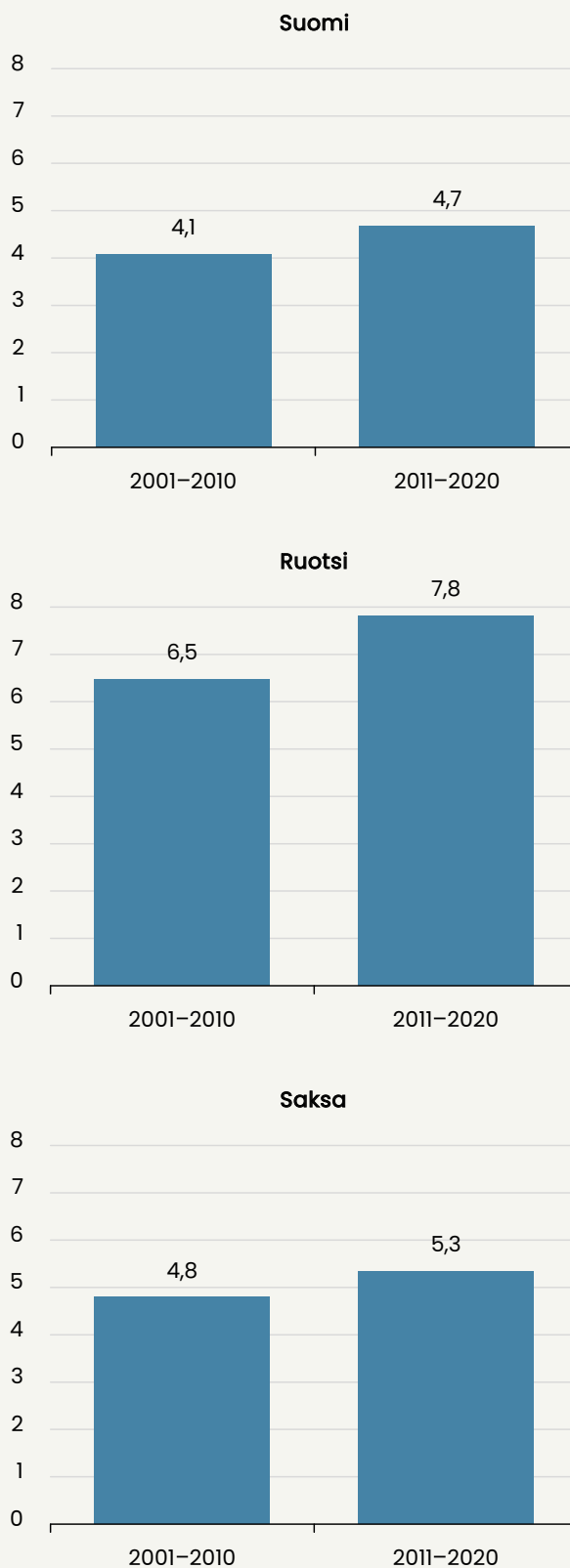
Lähde: EU KLEMS & INTANProd.

Kuvio 2. Aineellisten ja aineettomien investointien osuus investoinneista vuosina 2001–2020 (%)

Lähde: EU KLEMS & INTANProd.

Kuvio 3. Aineelliset markkinatalousinvestoinnit (euroa/työtunti, v. 2015 hinnoin)

Lähde: EU KLEMS & INTANProd.

aineettomaan. Jatkossa keskitymme kuitenkin aineelliseen.³

Maiden välisessä vertailussa on syytä käyttää työtuntia kohti laskettuja investointeja. Kuviossa 3 on kuvattu Suomen, Ruotsin ja Saksan aineelliset markkinatalousinvestoinnit euroina työtuntia kohti 2000-luvun ensimmäisellä (v. 2001–2010 keskiarvo) ja toisella vuosikymmenellä (v. 2011–2020 keskiarvo).

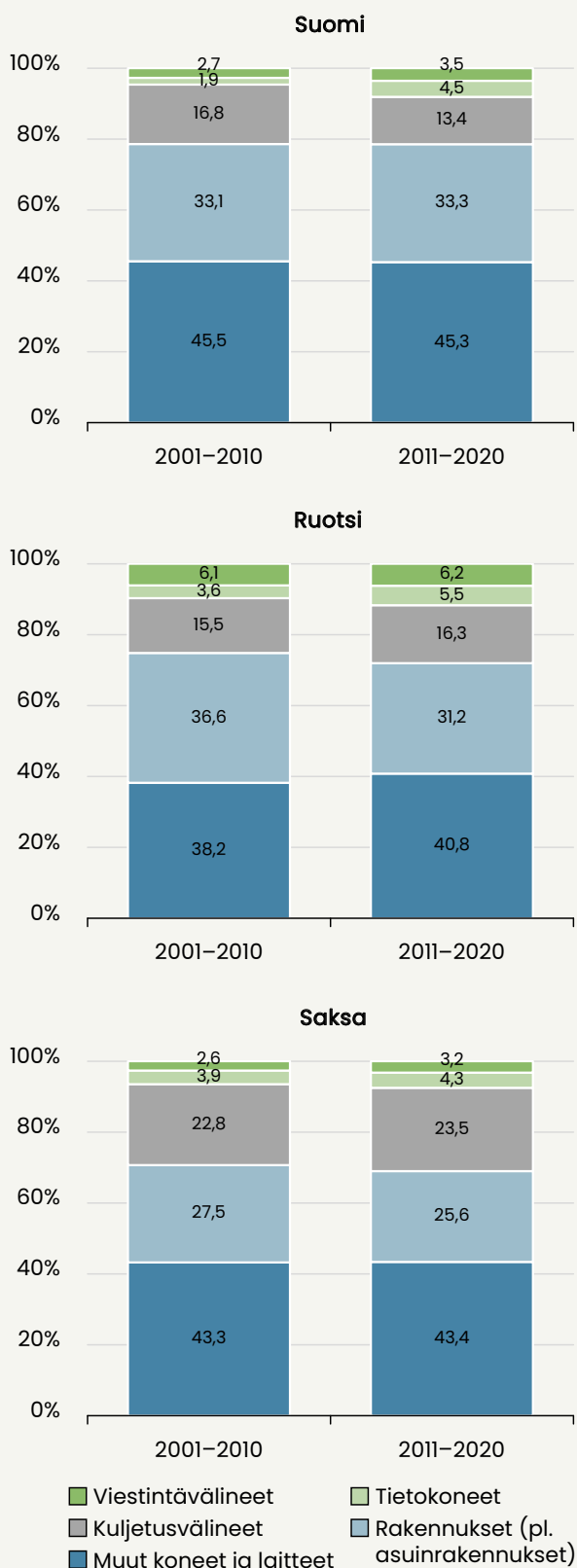
Näin määritellyt aineelliset investoinnit ovat kasvaneet 2000-luvun kuluessa kaikissa maissa – eniten Ruotsissa (21 %) ja vähiten Saksassa (11 %). Suomessa 2010-luvulla tehdyt investoinnit olivat 15 prosenttia suuremmat kuin edeltävänä vuosikymmenenä. Markkinatalouden aineellisten investointien taso on Suomessa kuitenkin selvästi heikoin. 2010-luvulla investointien taso oli Ruotsissa peräti 67 prosenttia ja Saksassa 14 prosenttia Suomea korkeampi.

Tarkastellaan seuraavaksi, mihin investoinnit ovat vertailumaissa suuntautuneet. Kuviossa 4 on esitettyä aineelliset markkinatalousinvestoinnit alarittain 2000-luvun ensimmäisellä ja toisella vuosikymmenellä. Koneet ja laitteet ovat kaikissa maissa tärkein alarä ja sen suhteellinen osuus on suurin juuri Suomessa (keskimäärin 45 % vuosina 2011–2020). Vaikka Suomea pidetään tietojen ja viestintäteknologian maana, Suomen ICT-investoinnit ovat Ruotsiin verrattuna olleet silmiinpistävän alhaiset koko 2000-luvun.

Kansakunnan vaurauteen lopulta vaikuttava tekijä on se, paljonko työntekijällä on käytössään aiempien investointien kautta kumuloitunutta pääomaa työntekohetkellä. Tätä tarkastellaan kuviossa 5, jossa on pääomakanta euroina työtuntia kohti (vuonna 2020).

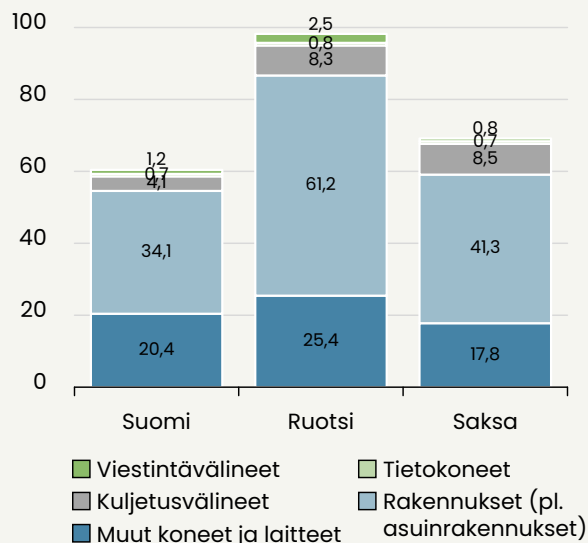
Siinä missä ruotsalaisen työntekijän työtunnin tukena on lähes sadan euron ja saksalaisenkin lähes seitsemän kymmen edestä aineellista pääomaa, suomalaisen työnteki-

Kuvio 4. Aineellisten markkinatalousinvestointien osuudet alarittain (%)

Lähde: EU KLEMS & INTANProd.

Kuvio 5. Pääomakanta alarittain vuonna 2020 (euroa/työtunti)

Lähde: EU KLEMS & INTANProd.

jän työtuntia tukee vain kuuden kympin pääomapotti.

Ruotsin etumatka Suomeen on vielä jotenkin järjellinen tietokoneissa (9 %) sekä koneissa ja laitteissa (25 %), mutta ruotsalaistyöntekijän työtuntia tukee yli tuplamäärä viestintä- (115 %) ja kuljetusvälineitä (105 %). Tuotannollisissa rakennuksissakin ero on selvä ruotsalaisen työntekijän hyväksi (79 %).

Työn tuottavuus ratkaisee

Runsas työtä tukeva pääomakanta (Kuvio 5) mahdollistaa korkean työn tuottavuuden. Ilman työn tekemistä ei kuitenkaan ole *realisaatiota* eli lisäarvoa – eikä työn tuottavuutta.

Kuviossa 6 on esitetty Suomen, Ruotsin ja Saksan työn tuottavuuden kasvu (oikeassa laidassa) vuosien 2011–2020 keskiarvona sekä siihen vaikuttavat tekijät jyvitetynä työpanoksen laadulle, ICT-pääomalle, muulle aineelliselle pääomalle, aineettomalle pääomalle ja kokonaistuottavuuden kehitykselle (ks. määritelmä s. 4 *Analyysissä käytetyt tiedot*).

Ensimmäinen järkyttävä havainto on se, että keskeisesti kansakunnan vaurautta määrittävän työn tuottavuuden kasvu on Ruotsissa kolminkertainen ja Saksassa kaksinkertainen Suomeen verrattuna. Suomen tapauksessa kokonaistuottavuuden vaikutus painuu tällä kymmenen vuoden jaksolla negatiiviseksi sekä Nokia-sokista toipumisen että ainakin Ruotsia kovemman koronasokin myötä.

Seuraavaksi silmiin pistää se, kuinka huonosti Suomi saa tehoja irti aineettomista investoinneistaan. Myös aineellisten tuotantontekijöiden erien kontribuutiot ovat Ruotsilla radikaalisti Suomea korkeammat – ICT:n tapauksessa yli puolitoista kertaa (1,6) ja muun aineellisen tapauksessa lähes kolme kertaa suurempi (2,7). Vertailu Saksaan imartelee Suomea sikäli, että ICT-pääoman vaikutus on Suomessa jopa korkeampi.

Usein ajatellaan, että markkinatalousinvestointien aineellisen pääomakannan täytyy olla voittopuolisesti teollisuudessa (ks. Taulukko 1). Näin ei ole, sillä Suomessa teollisuuden osuus on tästä 24 prosenttia, mikä on hieman enemmän kuin Ruotsissa (18 %) tai Saksassa (21 %).

Aineellisen pääomakannan suhteen Suomessa teollisuuden suurimmat alatoimialat (ks. Taulukko 1) ovat metsä- (7 %) ja metalliteollisuus (4 %). Sähkö- ja vesihuolto ym.⁴ ovat 27 prosenttia, rakentaminen on neljä prosenttia. Kaivostoiminta ja louhinta ovat kaksi prosenttia pääomakannasta Suomessa. Loput 44 prosenttia pääomakannasta on palvelualoilla, joista suurimpana tässä suhteessa kuljetus ja varastointi (12 %).

Työtuntia kohden laskettuna Suomen pääomaintensiivisin toimiala on ymmärrettävästi sähkö- ja vesihuolto ym. (Taulukko 2).⁵ Tällä toimialalla tehtyä työtuntia tukee 1 131 euroa pääomaa (vuonna 2020); seuraavaksi pääomaintensiivisin on öljynjalostus (593 euroa). Ruotsin pääomaintensiivisyys on Suo-

Kuvio 6. Eri tekijöiden vaikutus työn tuottavuuden kasvuun vuosina 2011–2020 (%-yks.)

Lähde: EU KLEMS & INTANProd.

mea korkeampi useimmilla toimialoilla (ks. Taulukko 2 s. 11), suhteellisesti eniten kuljetuksessa ja varastoinnissa (Ruotsin intensiteetti on 3,3 kertaa Suomea korkeampi), rahoituksessa ja vakuutuksessa (3,2 kertaa) sekä ammatillisissa, tieteellisissä ja teknisissä palveluissa (2,3 kertaa). Suomi on Ruotsia pääomaintensiivisempi mm. öljynjalostuksessa (1,7 kertaa).

Investointihaluttomuus heijastuu hyvinvointiin

Suomi on koko 2000-luvun ajan jäänyt Ruotsia jälkeen aineellisissa tuotannollisissa investoinneissa ja siten myös pääomakannassa.

Ero Saksaan on niin ikään huomattava. Yritysten investointihalukkuutta kartoittavat kyselyt viittaavat siihen, ettei Suomen suhteellinen asema ole muuttumassa ainakaan lähitulevaisuudessa.

Investointihaluttomuus näkyy lopulta hyvinvoinnin kannalta ratkaisevassa seikassa eli siinä, paljonko työntekijä pystyy synnyttämään lisäarvoa työtunnissa – siis työn tuottavuudessa. Työn tuottavuuden kasvu on Ruotsissa kaksinkertainen Suomeen verrattuna viimeisen kymmenen vuoden aikana. Vaikka Suomea ajatellaan tieto- ja viestintäteknologian suurmaana, erityisen suureksi Suomen ero Ruotsiin repeää juuri ICT:ssä.

Miksi yritykset eivät investoi Suomeen?

Taulukko 1. Aineellinen pääomakanta vuonna 2020 (% markkinatoiminnasta)

	Suomi	Ruotsi	Saksa
Kaivostoiminta ja louhinta	2,0	1,7	0,5
Teollisuustuotanto yhteensä	23,8	17,6	20,8
Ruoan ja juoman ym. valmistus	3,2	1,5	2,2
Vaatetuksen valmistus	0,3	0,2	0,4
Metsäteollisuus	6,5	3,7	1,2
Fossiilisten polttoaineiden jalostus	1,4	0,4	0,3
Kemikaalien ym. valmistus	2,5	2,2	2,6
Kumin ja muovin ym. valmistus	1,7	1,1	1,8
Metallin valmistus pl. koneet	3,5	2,5	2,6
Tietotekniikkatuotteiden ym. valmistus	1,7	1,0	2,1
Koneiden ja laitteiden valmistus	1,5	1,3	2,4
Moottoriajoneuvojen ym. valmistus	0,9	3,0	4,4
Huonekalujen, korujen ja musiikki-instrumenttien valmistus ja korjaus ym.	0,7	0,8	0,9
Sähkö-, kaasu- ja vesi- ja jätehuolto ym.	26,5	22,1	21,1
Rakentaminen	4,2	4,6	2,0
Palvelut yhteensä	43,5	54,0	55,5
Vähittäiskauppa ja moottoriajoneuvojen korjaus	10,2	7,4	8,0
Kuljetus ja varastointi	12,3	27,2	17,8
Majoitus- ja ravintolapalvelut	1,8	1,7	1,9
Viestintä	7,5	7,2	4,7
Rahoitus- ja vakuutuspalvelut	0,5	1,5	4,3
Ammatilliset, tieteelliset ja tekniset palvelut	1,7	3,0	3,5
Johto- ja tukipalvelut	2,4	2,6	9,6
Taide ja viihde ym.	7,1	3,4	5,7

Lähde: EU KLEMS & INTANProd.

Käyttämämme aineisto ei tarjoa tähän kysymykseen suoria vastauksia, mutta on helppo kuvata, miten tätä kysymystä tulee lähestyä. Aineellisissa tuotannollisissa markkinatalousinvestoinneissa on käytännössä

”

Nettonykyarvo on kylmä luku. aina kyse suunnitteluhoorisontista, joka vaihtelee noin kolmesta (esim. viestintävälineet) noin kolmeenkymmeneen vuoteen (esim. kaikki rakentaminen). Maa- ja vesirakentamisessa voi puhua jopa sadan vuoden suunnitteluhoorisontista.

Mahdollinen investoija vertailee aina vaihtoehtoisia kohteita ja sijaintipaikkoja. Jokaisen vertailussa olevan kohdalla hän kysyy:

1. Onko investointi esimerkiksi regulaation ja maankäytön puolesta mahdollinen järkevällä aikataululla?
2. Onko investointia täydentäviä tuotantontekijöitä, kuten osaavaa työvoimaa, saatavilla?
3. Mitkä ovat investointiajan kulut?
4. Mitkä ovat investoinnin käyttöajan kulut ja tuotot?
5. Millaisia riskejä ja epävarmuuksia investointiin liittyy?
6. Onko riittävä oman pääoman ehtoisen rahoituksen potti olemassa ja onko vieraan pääoman ehtoista rahoitusta saatavilla järkevällä korolla ja muilla ehdoilla?

Taulukko 2. Aineellinen pääomakanta vuonna 2020 (euroa/työtunti)

	Suomi	Ruotsi	Saksa
Kaivostoiminta ja louhinta	306	491	286
Ruoan ja juoman ym. valmistus	106	85	58
Vaatetuksen valmistus	37	72	74
Metsäteollisuus	181	156	69
Fossiilisten polttoaineiden jalostus	593	339	344
Kemikaalien ym. valmistus	175	350	114
Kumin ja muovin ym. valmistus	81	81	59
Metallin valmistus pl. koneet	77	79	53
Tietotekniikkatuotteiden ym. valmistus	54	71	59
Koneiden ja laitteiden valmistus	34	52	50
Moottoriajoneuvojen ym. valmistus	64	107	108
Huonekalujen, korujen ja musiikki-instrumenttien valmistus ja korjaus ym.	25	55	32
Sähkö-, kaasu- ja vesi- ja jätehuolto ym.	1131	1043	818
Rakentaminen	19	36	17
Vähittäiskauppa ja moottoriajoneuvojen korjaus	44	38	35
Kuljetus ja varastointi	103	340	183
Majoitus- ja ravintolapalvelut	26	35	35
Viestintä	79	107	76
Rahoitus- ja vakuutuspalvelut	15	47	90
Ammatilliset, tieteelliset ja tekniset palvelut	12	28	28
Johto- ja tukipalvelut	19	32	85
Taide ja viihde ym.	74	51	72

Lähde: EU KLEMS & INTANProd.

Investointianalyysissa rutiininomaisesti käytetty nettonykyarvo tuottaa vaihtoehtoisille kohteille ja sijainneille kylmän luvun, jonka mukaan mennään. Nykyarvomielessä tuottavimmat investoinnit päätyvät toteutettaviksi.

Julkisesta päätöksenteosta kumpuavat seikat vaikuttavat investointilaskelmaan monin tavoin. Tässä yhteydessä on hyvä tiedostaa suunnitteluhorisontti, joka useiden investointien tapauksessa on äärimmäisen pitkä politiikan tekemisen näkökulmasta. Tätä yritykset tarkoittavat ”ennustettavalla toimintaympäristöllä”. Epävakaus huomioidaan investointilaskelmassa riskikertoimilla. Mitä isompia ne ovat, sitä todennäköisemmin investointi jää tekemättä – tai tehdään jossain muussa maassa.

Viitteet

- 1 Aineettomiin investointeihin sisältyvät ohjelmistot ja tietokannat (ml. data), tutkimus ja kehitystoiminta, kirjallisuuden, taiteen ja viihreen alkuperäisteokset sekä kaivannaisoikeudet, rahoitustuotteet ja -menetelmät, arkkitehti- ja insinöörisuunnittelu, organisaatiopääoma, brändit sekä työnantajan tarjoama jakolitus.
- 2 Lähteemme terminologialla: MARKTxAG ”Non-agricultural market economy (Market economy less industry A)”, jossa MARKT on ”Market economy (all industries excluding L, O, P, Q, T and U)”. MARKT ei siis sisällä seuraavia Tilastokeskuksen TOL 2008 -luokituksen luokkia (<https://www.stat.fi/fi/luokitukset/toimiala/>): Kiinteistöalan toiminta (L), Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus (O), Koulutus (P), Terveys- ja sosiaalipalvelut (Q), Kotitalouksien toiminta työnantajina (T) ja Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta (T). Mainittujen lisäksi MARKTxAG ei sisällä luokkaa: Maatalous, metsätalous ja kalatalous (A). On syytä huomata, että toki mainittuihin poisjääviin tilastoluokkiin sisältyy myös yksityistä toimintaa.
- 3 Aineettomia investointeja käsitellään laajemmin julkaisussa Koski, Pajarinen ja Rouvinen (2024).
- 4 Toimialat: Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta (D) sekä Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito (E).
- 5 Toimialat: Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta (D) sekä Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito (E).

Lähteet

- Bontadini, F., Corrado, C., Haskel, J., Iommi, M. ja Jonas-Lasinio, C. (2023). EUKLEMS & INTANProd: industry productivity accounts with intangibles – Sources of growth and productivity trends: methods and main measurement challenges, https://euklems-intanprod-1lee.luiss.it/wp-content/uploads/2023/02/EUKLEMS_INTANProd_D2.3.1.pdf
- Koski, H., Pajarinen, M. ja Rouvinen, P. (2024). Miltä Suomen aineeton pääomakanta näyttää Ruotsiin ja Saksaan verrattuna? ETLA Muistio Nro 133, <https://pub.etla.fi/ETLA-Muistio-Brief-133.pdf>
- LUISS (2023). EUKLEMS & INTANProd, <https://www.luiss.edu/>

Elinkeinoelämän valtuuskunta

Elinkeinoelämän valtuuskunta EVA on elinkeinoelämän ajatuspaja, jonka tavoitteena on edistää yhteiskunnan pitkän aikavälin menestystä.

EVA toimii elinkeinoelämän ja yhteiskunnan vaikuttajien kohtaamispaikkana.

EVA tuottaa tietoa ja uusia näkökulmia julkiseen keskusteluun.

EVA Analyysit ottavat kantaa ajankohtaisiin kysymyksiin ja tarjoavat ratkaisuja yhteiskunnallisiin ongelmiin.

Analyysit löytyvät EVAn kotisivuilta www.eva.fi.

ISSN 2342-0774 (Painettu) ISSN 2342-0782 (PDF)